

وردەکاری پەيوەندی

وردەکاری تەواوی پەيوەندی دەتوانرێت پەیدا بکەیت لەسەر وێبسایتی وەزارەت

www.homeaffairs.gov.au

ئەگەر باوەڕت وایە سکالایان فیدبەک هەبە سەبارەت بە کۆکردنەوە یان مامەڵەکردن لەگەڵ زانیارییە کەسییەکان:

• فۆرمی فیدبەکی ئۆنلاین پڕۆجەکەرە وە www.homeaffairs.gov.au/feedback

• بنوسە بۆ: The Manager
Global Feedback Unit
GPO Box 241
Melbourne VIC 3001
Australia

کۆکردنەوەی زانیاری کەسی

زانیاری کەسی چیه؟

یاسای تایبەتمەندی ئێوە داوێن دەکات کە زانیاری کەسی زانیارییە یان بۆچوونێک دەربارەی تاکێک بە شێوەیەکی مافۆلە دەتوانرێت بناسێتەو (ئەگەر دروست بێت یان تۆمارکراو بێت لە فۆرمی ماددیدا بێت یان نا).

هەر وەها زانیاری هەستیار کۆدەکەینەو کە بەشێک لە کۆمەڵەیەک لە زانیاری کەسی پێناسەکراو لە ژێر یاسای تایبەتمەندی وەک زانیاری یان بۆچوونێک، ئەویش هەر وەها زانیاری کەسی، سەبارەت بە بنەچە نەژاد یان ڕەگەزی تاکێک، بۆچوونە سیاسییەکان، ئەندامی ئە کۆمەڵەیەکی سیاسی، بیروباوەڕ یان پەيوەندی ئاینی، بیروباوەڕی فەلسەفیانە، ئەندامی ئە کۆمەڵەی پێشەیی یان بازرگانی، ئەندامی ئە سەندیکایەکی پێشەیی، ئاراستە سیکی یان پراکتیزەکردن، و تۆماری تاوانکاری. زانیاری هەستیار کە زانیاری تەندروستی و زانیاری بۆماوەیی دەربارەی تاکێک دەگرێتەو، و جۆری داریکراوی زانیاری بایۆمەتری. زانیاری بایۆمەتری کۆپیەکی ئەلیکترۆنی لە دەموچاوت، پەنجەمۆر، گلێنە چا، لەپە دەست، واژوو یان دەنگ لەخۆدەگرێت.

یاسادانان کە پەيوەندە بە وەزارەت هەر وەها بە داریکراوی هەندیک جۆری زانیاری دەپارێزێت کە ڕەنگە زانیاری کەسی بێت، وەک ناسینەری کەسی (وێک لە Migration Act 1958 (یاسای کۆچکردن 1958)

و Australian Citizenship Act 2007 (یاسای ڕەگەزنامەی ئۆسترالی 2007)، و کۆچبەری و زانیاری پاراستنی سنوور (وێک لە Australian Border Force Act 2015 (یاسای هێزی سنووری ئۆسترالی 2015)، لە نیوان ئەوانی تردا.

بۆ زانیاری زیاتر پەيوەندیدار بە تایبەتی بۆ ناسینەرە کەسییەکان سەیری فۆرمی 1243i بکەن ناسینەرە کەسییەکان

<https://immi.homeaffairs.gov.au/form-listing/forms/1243i.pdf>

لەکوێو زانیاری کەسیت کۆدەکەینەو؟

لە زۆربەی حالەتەکاندا، ئێمە زانیاری کەسیت کۆتەکەینەو ڕاستەوخۆ لە تۆوە یان لە کەسێک کە ڕێگە پێدەدەیت (بۆ بۆ نموونە، بریکاریک یان پزیشکەکت). هەر وەها ئێمە زانیاری کەسیت کۆتەکەینەو لە ڕێگای سەکۆکانی ImmiAccount و VEVO.

لە هەندیک حالەتدا ڕەنگە لە تۆوە کۆبکێتەو لە ڕێگای سیستەمی SmartGate بۆ نموونە وەزارەت سیستەمی SmartGate بەکار دەهێنێت لە فۆرۆکەخانە ئێودەوڵەتیەکان کە زانیاری کەسیت (وێک وێنە دەموچا) لەخۆتەو وەدەگرێت.

Department of Home Affairs (وەزارەتی کاروباری ناوڤۆ) (وەزارەت)

Australian Border Force (هێزی سنووری ئۆسترالی) لەخۆدەگرێت.

Privacy Act 1988 (یاسای تایبەتمەندی 1988) (یاسای تایبەتمەندی) داوی

پێویست لە وەزارەت دەکات کە تاکە کەس ئاگادار بکاتەو لە بابەتی داریکراو کاتیک زانیاری کەسی دەربارەیان کۆدەکاتەو.

وەزارەت Privacy Policy (سیاسەتی تایبەتمەندی) خۆی بۆ کۆدەکات، کە زانیاری لەبارەی شێوازی خۆی بۆ پەيوەندی بۆ Australian Privacy Principles (بنەماکانی تایبەتمەندی ئۆسترالی) کە لە یاسای تایبەتمەندی هاتووە، بە تایبەتی زانیاری لەبارە:

• چۆن و، بۆچی ئێمە زانیاری کەسی دەربارەت کۆتەکەینەو
• چۆن دەکرێت دەست بگات بە زانیارییە کەسییەکان دەربارەت تۆ کە لەلای وەزارەت بەردەستە.

• چۆن دەتوانیت داخوازی ڕاستکردنەو ئێوە جۆرە زانیارییە بکەیت

• چۆن دەکرێت سکالای لەبارە پێشکەردنی Australian Privacy Principles تۆمار بکەیت، و چۆن وەزارەت مامەڵە لەگەڵ سکالایەکی لەو جۆردا دەکات.

سیاسەتی تایبەتمەندی ئەم لینکەدا پەیدا ئەکرێت:

<https://www.homeaffairs.gov.au/access-and-accountability/our-commitments/privacy>

سەرەرای ئەوەش، زۆریک لە فۆرمەکانمان کە ئێوە لەوانە پڕیان بکەنەو، پەيوەند بە مەبەستی داریکراو، ئاگاداری داریکراوی تێدا هەبە سەبارەت بە کۆکردنەوەمان و ئێمە چی دەکەین بە زانیاری کەسی تۆ. هەر وەها لەوانە بە ئاگەیانەو کۆکردنەو داریکراو بۆ داوێن بکەیت لەو کاتیدا خزمەتگوزارییە بەکار دەهێنیت یان زانیاری کەسی خۆت دەدەیت بە وەزارەت.

ئەم Privacy Notice (تێبینی تایبەتمەندی) یە زانیارییە کەسییەکانی کۆکراوە وەزارەت ڕووندەکاتەو، و ناوەڕۆکەکانی ئەو ئاگادارییە تایبەتە تەواودەکات (هەرکە گونجای بێت).

وەزارەت - ئێمە کێین/چی دەکەین

وەزارەت بەرپرسیارە لە کۆچبەری و کۆچکردن (لەوانەش ئاسایشی سنوور، چوونە ژوورەو، مانەو و ڕێکخستنی ڕۆشتن بۆ ئەوانە کە هاوولاتی نین؛ گومرگ و کۆنترۆڵکردنی سنوور (جگە لە کەرەنتین و پشکین)؛ ڕەگەزنامە؛ کاروباری ڕەگەزی؛ سیاسەت و ئۆپەراسیۆنەکانی جێبەجێکردنی یاسا؛ سیاسەت و ئۆپەراسیۆن ئاسایشی نیشتمانی؛ کاروباری فرە کۆلتوری؛ سیاسەت و هاوئاھەنگی ئاسایشی پارێزەر؛ خزمەتگوزاری پاراستن لە دامەزرێوەکانی کۆمۆنۆلێس و شوێنە دیپلۆماسی و کونسولگرییەکان لە ئۆسترالی؛ یە کۆرتووی کۆمەڵایەتی؛ ئاسایشی گواستەو؛ سیاسەت و هاوئاھەنگی ئاسایشی ئەلیکترۆنی؛ تاوانی ئەلیکترۆنی؛ پاراستن و هاوئاھەنگی ژێرخانی گرنگ؛ بەرپۆوەردنی باری نااسایی کۆمۆنۆلێس؛ ڕێکخستەکان بۆ نیشتمانی کۆچبەران و هاووانی مۆوی؛ پەروەردە کۆچبەری گەورەسال؛ ئاسودبوونی هەموو مەترسییەکان، چاکبوونەو و سیاسەتی کەمکردنەو و هاوکاری دارایی.

ههروهه زانیاری که سی خۆت کۆده کهینهوه له مهوادی حکومهتی ئوسترالیا و ئاژانسه حکومهتییه کانی ولایهت و ههریم (به تابهت ئاژانسه کانی جیه جیکردنی یاسا) و حکومهته بیانییه کان له ژیر دهسهلاتی یاسای جوړاو جوړی ئوسترالی یان ناوخوای یان ریککهوتنه نیودهولهتییهکان.

ههروهه ئایمه زانیارییه کانی خشتهی مووچهی بهشیویهکی خیرا (STP) له فهراکهی باجی ئوسترالیا (ATO) کۆده کهینهوه بۆ بههیزکردنی یهکگرتنی بهرنامهی فیزی لیهاتوویی کاتی.

ههروهه زانیاری که سی کۆدهکریتوهه و لهبری ئیمه بهکاردههینریت لهلایه بهلیندهری دایینکهری خزمهتگوزاری. نمونهی ئەمانه بریتین له خزمهتگوزاری پالپشتی بۆ دهستگیرکراوه کانی کۆچهری، خزمهتگوزارییه پزیشکییهکان و دایینکردنی Adult Migrant English Program (بهرنامهی ئینگلیزی کۆچهری کهورهسالان) (AMEP). و گروهه کانی پشتیوانی کۆمهله بهشاردن لهگه Community Refugee Integration and Settlement Program (بهرنامهی یهکگرتن و نیشتهجیکردنی پهنا بهرانی کۆمهله) (CRISP). حکومهت داوا دهکات که ههموو بهلیندهره کانی پابهندن به یاسای تاییهتمه ندیتهی گهر ئهوان له ئوسترالیایان له دهروهی ولات.

ههروهه دهکریت ئیمه زانیاری که سی له بهاری تۆوه کۆبه کهینهوه که له میدیای چاپکراو و دیجیتالی گشتیدا بهردهسته.

گۆرانکاری له دۆخی هاوپه یوه ندیته یان ئیدیعی توندوتیژی ناوخوای و خیزانی (DFV) لهوانهیه بیهته هۆی گۆرانکاری لهوهی چۆن مامهله دهکین لهگه زانیارییه کهسیه کانتان.

کۆکردنهوهی زانیاری کهسیت که پتویسته یان ریکه پیدراوه به پیتی یاسا

وهزارهت ئهرک و توانای بهرفراوانی په یوه ند به کۆکراوه که ههیه، به بهکارهینان و خستنه پرووی زانیاری کهسیهوه، زۆره یان له یاسا دیاریکراوه کانی کۆمونویلسدا دهستنیشانکراون. سه ره پای ئه وهش، زانیاری که سی کۆکراوهی وهزارهت لهگه یاسای تاییهتمه ندیته دیتهوه.

له خوارهوه پوختهیه که له یاساکهیه که ئیمه به گشتی به پیتی ئه وه زانیاری که سی کۆده کهینهوه .

1958 Migration Act یاسای کۆچکردن (یاسای کۆچکردن)

ئیمه ریکه پیدراوین به پیتی یاسای کۆچکردن زانیاری که سی کۆبه کهینهوه، و له هه ندیک بارودۆخدا ناسینه ره کانی که سی (وهک په نهجه مۆری که سه که یان مۆری دهست، وینهی پروو خساری که سیک یان واژوو، له تیوان شتی تردا). بۆ نمونه لهوانهیه ئەمانه کۆبکرینهوه:

- بۆ مه بهستی داواکاری فیزا
- په یوه ست به گهران و دهسهلاته کانی دهسته به دراکرتن به پیتی یاسای کۆچکردن، یان کاتیک تاکیک دیته ناو ئوسترالیایان
- به جیتی دههینیت (بۆ نمونه، پاسپۆرت یان فیزا یان بهلگهی ناسین).

2007 Australian Citizenship Act (یاسای په گه زنامهی ئوسترالی 2007)

(یاسای په گه زنامهی ئوسترالی)

ئیمه به پیتی یاسای په گه زنامه ریکه پیدراوین بۆ کۆکردنهوهی زانیاری که سی (لهوانهش ناسینه ره کانی که سی) تاکو په زامه ند بین که که سه که پیداو یستیه کانی په گه زنامهی ههیه.

1946 Immigration (Guardianship of Children) Act (یاسای کۆچهری)

(سهرپهرشتیکردنی مندالان) (IGOC Act)

به پیتی یاسای IGOC، و ریساکانی، وهزیر سهرپهرشتکاره له هه ندیک مندالانی ژیر ته مه نی یاسایی بڼ یاور و هاوالاتی نین که به یډایک و باوک یان خزمیکی ته مه ن 21 سال و سه روتر ده گه نه ئوسترالی (که به مندالانی ژیر ته مه نی یاسایی IGOC ناسراوه).

بۆ یارمه تیدان له جیه جیکردنی بهرپرسپاریته کانی سه ره پهرشتیکردن، یاسای IGOC ریکه دهدهات وهزیر بۆ ئه وهی دهسهلات و ئهرکه کانی سه ره پهرشتیکردنی خۆی پاده ست بکات بۆ ئه فسه ران له حکومهتی ئوسترالیایان حکومهته کانی ولایهت/ ههریم (ئاماژه یان بۆ دهکریت وهک 'نوینه رانی IGOC'). ههروهه کهسانیک ئاماده یان ههیه و گونجاوین یان ریکه خراوه کان دهکریت دایرین وهک 'سه ره پهرشتیار'ی مندالانی ژیر ته مه نی یاسایی IGOC. به گشتی، سه ره پهرشتیار ده بیت خۆشگوزهرانی و چاودیری مندالیک دایین بکات که له ژیر چاودیری ئهواندایه. بۆ دلنیا بوون له خۆشگوزهرانی و چاودیری مندالانی ژیر ته مه نی یاسایی به پیتی یاسای IGOC، وهزارهت زانیاری که سی کۆده کاته وه ده بهاری مندالانی ژیر ته مه نی یاسایی IGOC و سه ره پهرشتیارانیان. ههرکه پتویست بوو، و به پیتی یاسای تاییهتمه ندیتهی، وهزارهت لهوانهیه زانیاری که سی بخاته پروو، و زانیاری کۆبکاته وه له، دهسهلاتدارانی ولایهت/ ههریم لهوانهش ئاژانسه کانی خۆشگوزهرانی مندال، نوینه رانی IGOC، سه ره پهرشتیاران، دایک و باوکان، چاودیران، خزمهکان، و ئاژانسه کانی تری حکومهتی ئوسترالی.

1901 Customs Act (یاسای گومرگ 1901) (یاسای گومرگ 1901) (یاسای گومرگ) و یاسای باج 1901 (یاسای باج)

وهزارهت کۆمه لیک زانیاری که سی کۆده کاته وه به پیتی یاسای گومرگ و یاسای باج که لوپه لی ناوخوا له رۆلی ئیمه بۆ پاراستنی سنووره کانی ئوسترالی و دلنیا بوون له کۆکردنه وهی داها تی سنووره کان. لهوانهش زانیارییه کانی په یوه ست به سه رنشینانی هاتوو و تیمه کانی که شتی و فرۆکه.

2013 Maritime Powers Act (یاسای دهسهلاته ده ریاییه کان 2013) (یاسای دهسهلاته ده ریاییه کان)

ئیمه به پیتی یاسای دهسهلاته ده ریاییه کان ریکه پیدراوین بۆ کۆکردنه وهی زانیاری که سی له بهکارهینانی دهسهلاته ده ریاییه کان. دهسهلاته کان پشتگیری له جیه جیکردنی یاسای په یوه نیدیداره کان به هیزی ده ریایی ئوسترالیاه، لهوانهش له په یوه نیدا به ماسیگرتنی بیانی نایاسایی، گومرگ، دژه تیرۆری ده ریایی، کۆچکردن، که ره نیتیه و بازراگنیکردن به مادده هۆشه ره کانه وه، ههروهه ریککهوتنه نیودهولهتییهکان و ریکه خسته کان له ده ریادا.

1971 Immigration (Education) Act (یاسای کۆچهری (پهروه ده) 1971) (یاسای کۆچهری (پهروه ده))

ئیمه، و دایینکه رانی AMEP، لهبری وهزارهت، دهسهلاتمان ههیه بۆ کۆکردنه وهی کۆمه لیک زانیاری که سی بۆ ئه وهی پازیبین که تاکیک مه رجه کانی شایسته یی AMEP به دی دههینیت به پیتی یاسای کۆچهری (پهروه ده).

کۆکردنهوهی زانیاری کهسیت به پیتی یاسای تاییهتمه ندیتهی

یاسای تاییهتمه ندیتهی دان به وهدا ده نیت که زانیاری که سی (لهوانهش ههستیار) لهوانهیه لهلایه ن وهزارهت وه کۆبکریته وه به پیتی یاسای ئوسترالی - نمونه کانی که له سه ره وهن.

ههروهه یاسای تاییهتمه ندیتهی ئه وه ده خاته پروو که زانیاری که سی جگه له زانیاری ههستیار ده توانریت کۆبکریته وه ئه گهر زانیارییه کان به شیوهیهکی ماقولانه پیویسته بۆ، یان راسته وخۆ په یوه ندی به، یهکیک یان زیاتر له ئهرکه کان یان چالاکییه کانی وهزارهت هه بوو.

سه بارهت به کۆکردنه وهی زانیاری ههستیار، یاسای تاییهتمه ندیتهی ریکه به وهزارهت ئه دات کۆکردنه وهی له هه ندیک بارودۆخدا، لهوانه:

- ئه گهر تۆ په زامه ندیت و زانیارییه کان به شیوهیهکی ماقولانه پیویسته بۆ، یان راسته وخۆ په یوه نیدیداره به، یهکیک یان زیاتر له ئهرکه کان یان چالاکییه کانی وهزارهت، یان
- کۆکردنه وه که به شیوهیهکی ماقولانه پیویسته بۆ، یان راسته وخۆ په یوه ندی به، یهکیک یان زیاتر له چالاکییه کانی په یوه ست به جیه جیکردنمانه وه ههیه.

ئەو مەبەستەي كە زانىياري كەسى تۇي بۇ كۆدەكەينەو

ئەرك و چالاكىيەكانمان زۆر فراوانە، ئەو ئەركانە دەگرتەو كە لە بەشەكانى
”وەزارەت – ئېمە كىي/ چى دەيكەين“ ى سەرەو و زانىياري زياتریش بەردەستە
لەپرى بۆاردەي ’دەربارەي ئېمە‘ لە وېبسايتى وەزارەتەو لە ئېمە كىي
([homeaffairs.gov.au](https://www.homeaffairs.gov.au))

ناکردارى دەيىت كە ھەموو ئەو مەبەستە تاييەتەنەي كە زانىياري كەسىمان بۆيان
كۆكردوئەتەو بخرىنە لىستەو، بەلام ئەمانە برىتىن لە ئەم مەبەستانەي خوارەو:

- فيزا و كۆچكردن لەوانەش پابەندبوون بە فيزا
- گومرگ و باجى كەلوپەل و دانانى باج
- پەنابەران و ھاوکاری مرویى
- خزمەتگوزارى نىشتەجىبوون
- پرۆگرامى ئىنگلىزى كۆچەرى گەورەسالى
- بەرپۆەبردنى سنوورەكان
- دوخی كۆچەرى يان دەستبەسەرکردن
- رەگەزنامە
- جىبەجىكردنى ياسا
- ئاسايشى نىشتەمانى
- ئاسايشى گواستەو لەوانەش ئاسايشى فرۆكەخانە و دەريايى و كارگىرى چوونە
زۆرەو
- بەرپۆەبردنى بارى ئاسايشى كۆمۇنىتلىس
- دامەزراندنى ستافى بەشەكان

زانىياريە كەسىيەكانت بەكاردەھيىنرېن بۇ مەبەستى سەرەكى كۆكراو كە يان بۇ
مەبەستىكى لاو كى لەو جىيەي لەلايەن ياسا تاييەتمەندىتييەو رېگەي پىدراو يان
وكتەر لەلايەن ياسادانائەو دەسلەتتى پىدراو.

ژىرى دەستكرد

بەو پىيەي كە وەزارەت AI بەكاردەھيىنرېت، لەوانەش AI ى درووستكەر، شيكاري
پىشكەوتوئەكان، ئۆتۆماتىكىكردن و برىاردانى ئۆتۆماتىكى (ADM)، بۇ پىشكەيكردن
لە ئەركەكانى كاركردن، بەرپۆەبردنى مەترسى و چالاكىيە كارگىرپىيەكان، لەوانەيە
زانىياريە كەسىيەكانت بە بەكارھيىنناتى تەكنەلۇجىيەي AI پرۆسە بكړن. لەوانەيە ئەم
چالاكىيائە ئەوانە بگرتەو كە لەم ئاكادارى تاييەتمەندىيەدا ھاتو.

وہزارەت تەنھا بەرھەمە پەسەندكراو كانى AI بەكاردەھيىنرېت كە ھەلسەنگاندىان بۇ
كراو كە گونجاون بۇ ژىنگە پارىزراو كەمان.

ئامرازەكانى بەرھەمھيىنناتى AI درووستكەرى پرۆژە لەوانەيە بەكاربھيىنرېت لە
پەيوەندى لەگەل چالاكىيە بەشپەكان بۇ كەيسەكانى بەكارھيىنناتى پەسەندكراو وەك:

- ئەو زانىياريەي كە داوتە كورت بكەرەو
- ئەو زانىياريەي لە لاينى سىيەم كۆكراونەتەو كورت بكەرەو
- ئامادەكارى راپۆرتەكان
- توژىنەو و شيكاري
- ئامادەكارى نامەگۆرپنەو
- پىشگىرى لە بەرھەمھيىنناتى شوئىنى كار بكە

لەو شوئىنەي كە AI بەكاردەھيىنرېت، ستافى وەزارەت پىداچوونەو بۇ بەرھەمى
AI دەكەن بۇ دۇنيابوون لەو كە راستە، نوئىيە، تەواو و پەيوەندىدارە، پىش ئەوئە
بەكاربھيىنرېت يان ئاشكرا بكړت، لەوانەش لە برىارداندا.

لە كاتى پرۆسەكردنى زانىياريە كەسىيەكانت لەگەل AI، وەزارەت تەنھا بەپىي ياسا
پاراستنى نھيىنى يان لەو شوئىنەي كە بە شىوئەيەكى تر بە ياسا رېگەپىدراو دەيكات.

بۇ زياتر زانىياري لەسەر چۆن وەزارەت تەكنەلۇجىيەي AI بەكارئەھيىنرېت، سەيرى
بەياننامەي شەفافیەتتى AI بكە لە

[https://www.homeaffairs.gov.au/access-and-accountability/
our-commitments/plans-and-charters/our-service-charters/
ai-transparency-statement](https://www.homeaffairs.gov.au/access-and-accountability/our-commitments/plans-and-charters/our-service-charters/ai-transparency-statement)

بۇ زياتر زانىياري لەسەر بەكارھيىنناتى AI و مامەلەكردن لەگەل زانىياريە كەسىيەكانى
تۆ، تەكايە سەرنجى سىياسەتتى پاراستنى نھيىنمان بەدە
[https://www.homeaffairs.gov.au/access-and-accountability/
our-commitments/privacy](https://www.homeaffairs.gov.au/access-and-accountability/our-commitments/privacy)

دەرئەنجامەكان ئەگەرھاتوو زانىياري كەسىت كۆنەكرايەوئەلەلايەن وہزارەتەو

ئەگەر زانىياريە كەسىيەكانت كۆنەكراونەتەو، رەنگە نەتوانىن داواكارىيەكەت پرۆسە
بكەين (وەك داواكارى فيزا)، ديارىكردنى شايستەبوونت بۇ خزمەتگوزاريەكانمان، يان
بەدھيىنناتى پابەندبوونە ياسايەكان، ئەركى پابەندبوونەكانى چاودىرى يان پابەندبوونە
نىوودەولەتييەكانى ئوسترالىا. ئەمەش لەوانەيە بېتتە ھۆي رەتكردنەوئەي چوونە
زۆرەوئەت بۇ ئوسترالىا، كە داواكارىيەكانت رەتكراونەتەو يان ناشايستە بوون بۇ
خزمەتگوزاريەكان (لە نىوان شتەكانى تردا).

خستەنەپرووي زانىياري كەسى

ئەو زانىياريە كەسىيەكانى كە كۆمانكردنەتەو لە پىنناو ئەرك و چالاكىيەكانمان
دەتوانن بۇ لاينى سىيەم و رېكخراوە حكومەتييەكانى تر لەژىر چەند بارودۆخىكد
بەگۆيەرەي ياسا تاييەتمەندىتتى. لە خوارەو زۆرتىن جۆرە باوہكانە.

خستەنەپروو بۇ نوئەرانى كاندىدكراو

دەتوانىت كەسىك كاندىد بكەيت بۇ ئەوئەي

لەوانەيە ئېمە زانىياري كەسى تۆ بخەينەپروو، وەك ئەندامىكى خىزان، برىكاري
كۆچكردن، دەلالى گومرگ، سېونسەر يان پارىزەر كە نوئەرايەتتى تۆ دەكات.

خستەنەپرووي رېگەپىدراو

ئېمە لە ھەندىك بارودۆخى دياردا، دەسلەتاتمان ھەيە يان رېگەپىدراوين بەپىي ياسا
ئوسترالى بۇ خستەنەپرووي زانىياري كەسى، لەوانەش بۇ ئاژانسەكانى ترى حكومەتى
ئوسترالىا و ئاژانسەكانى ولايەت و ھەرېم.

گرنگرتىن برگەكانى خستەنەپروو لە ياسادانانى بواری بەرپرسىارتى وەزارەتدا برىتىن
لە بەشى 4A لە ياسا كۆچ، كەرتى 43 ى ياسا ھاوولتايىبوون و بەشى 6 ى
Australian Border Force Act 2015.

نمونەكان برىتىن لە خستەنەپرووكان بۇ يارمەتيدان لە پىشتراستكردنەوئەي
ناسنامەكەت، سەلماندىنى رەسەنايەتتى ئەو بەلگەنامانەي كە داوتە بە ئېمە يان بە
ئاژانسىكى تر، يان بۇ ئەنجامدانى ھاوتاكردنى داتاكان يان بە شىوئەيەكى تر يارمەتى
ئاژانسەكە بىدات بۇ ئەوئەي پابەندبوونى يان ئەركە ياسايەكانى تر بگرتە ئەستۆ.

خستەنەپروو بۇ ئاژانسەكانى ترى حكومەت

ئاژانسەكانى حكومەت كە لەوئەيە وەزارەت زانىياري كەسىيان بۇ بخاتەپروو كە ئەمانە
دەگرتەخۇ بەلام سنووردار نىيە بە:

- خزمەتگوزاريەكانى ئوسترالىا، بۇ مەبەستى ياسادانان وەك *Social Security Act 1991*
(ياسا ئاسايشى كۆمەلایەتتى 1991)، *Child Support (Assessment) Act 1989*
(ياسا پالېشتى مىندالان (ھەلسەنگاندن) 1989) و *Child Support (Registration and Collection) Act 1988*
(ياسا پالېشتى مىندالان (تۆماركردن و كۆكردن) 1988)،
Health Insurance Act 1973 (ياسا دۇنياي تەندروستى سالى 1973) و *Taxation Administration Act 1953*
(ياسا بەرپۆەبردنى باج سالى 1953)
- وەزارەتى خزمەتگوزاريە كۆمەلایەتييەكان
- وەزارەتى كشتوكال، پىشەوئەرى ماسىگرى و دارستانزانى، بۇ بەرپۆەبردنى
سىستەمى ئاسايشى بايۆلۇجى ئوسترالىا و بۇ مەبەستەكانى ياسادانان وەك
Biosecurity Act 2015, *Export Control Act 2020*, *Imported Food Control Act 1992*
(ياسا ئاسايشى بايۆلۇجى 2015)، ياسا كۆنترۆلكردى ھەناردەكردن 2020، ياسا
كۆنترۆلكردى خۇراكى ھاوردەكراو 1992) و *Illegal Logging Prohibition Act 2012*
(ياسا قەدەغەكردنى دارپرىنى ناياسايى 2012)
- بەرپۆەبردنى كالای چارەسەرى، بۇ مەبەستەكانى *Therapeutic Goods Act 1989*
(ياسا كالای چارەسەرى 1989)

- په کڅښتنی وهرزش ئوسټرالیا، بۆ مه‌به‌سته‌کانی پلانی نیشتمانی دژو ماده‌و هۆشبه‌ره‌کان ئوسټرالیا، بۆ مه‌به‌سته‌کانی پلانی نیشتمانی دژو ماده‌و هۆشبه‌ره‌کان
- وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌ک *Education Services for Overseas Students Act 2000* (یاسای خزمه‌ت‌گوزاریه‌کانی په‌روه‌رده بۆ خویندکارانی دهره‌وه‌ی ولات 2000)
- وه‌زاره‌تی کار و په‌یوه‌ندیه‌کانی شوینی کار، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌کو *Work Health and Safety Act 2011* (یاسای ته‌ندروستی و سه‌لامه‌تی کار 2011)، داناکان به‌راورد ده‌کرېته زانیاریه‌کان سه‌بارت به‌ خزمه‌ت‌گوزاریه‌کانی کار و هر کاریه‌ریه‌کی پیکهاته‌یه‌کی پېشنیارکراوی شوینی کار له‌سهر بازاری کاری ئوسټرالیا دیاری ده‌کات؛ و بۆ مه‌به‌سته‌کانی په‌یوه‌ست به‌ په‌ره‌پېدانی به‌رنامه و ده‌ستپېشخه‌ری گهره‌نتی کارامه‌یی ئوسټرالی و سیاسه‌تی په‌یوه‌ست به‌ ده‌ده‌سته‌پېتان
- وه‌زاره‌تی کاروباری جه‌نگاوه‌ره دېرینه‌کان، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌ک *Veterans' Entitlements Act 1986* (یاسای شایسته‌کانی جه‌نگاوه‌ره دېرینه‌کان 1986)
- ئوفیسی باجی ئوسټرالیا، بۆ مه‌به‌سته‌کانی *Income Tax Assessment Act 1997* (یاسای هه‌له‌سه‌نگاندنی باجی داهات 1997) و یاسادانانی تری باج
- وه‌زاره‌تی کاروباری دهره‌وه و بازرگانی، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌ک *Passports Act 2005* (یاسای پاسپورټی ئوسټرالیا 2005) و بۆ به‌ده‌سته‌پېتانی زانیاری ولات بۆ پرۆسه‌کردنی فیزه‌ی پاراستن، و سه‌بارت به‌ هر پاسپورټیکي بیانی که ده‌کرېت تۆ شایسته‌ی بېت وه‌ک جووت نیشتمانی
- وه‌زاره‌تی به‌رگری، بۆ به‌رپوه‌بردنی پرۆگرامه‌کانی فیزه‌ی خویندکار له‌ که‌رتی به‌رگری و بۆ مه‌به‌سته‌کانی *Defence Trade Controls Act 2012* (یاسای کونټرول‌کردنی بازرگانی به‌رگری 2012)
- وه‌زاره‌تی داواکاری- گشتی، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌ک *Criminal Code Act 1995* (یاسای کۆدی تاوانکاری 1995)
- وه‌زاره‌تی گۆرانی که‌شوه‌وا، وزه، ژینگه و ئاو، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌ک *Environment Protection and Biodiversity Conservation Act 1999, Ozone Protection and Synthetic Greenhouse Gas Management Act 1989, Hazardous Waste (Regulation of Exports and Imports) Act 1989* (یاسای پاراستنی ژینگه و پاراستنی هه‌مه‌جوړی بایو‌لوجی سالی 1999، یاسای پاراستنی ئوژون و به‌رپوه‌بردنی گازی گهرمخانه‌یی ده‌ستکردی 1989، یاسای خاشاکي مه‌ترسیدار (رېکڅڅښتنی هه‌نارده‌کردن و هاوردنه‌کردن) 1989، *Recycling and Waste Reduction Act 2017 and the Product Emissions Standards Act 2020* (یاسای به‌کاره‌یتنه‌وه و که‌مه‌کردنه‌وه‌ی خاشاک 2020 و یاسای ستاندارده‌کانی دهردانی به‌ره‌م 2017)
- وه‌زاره‌تی ژېرخان، گواسته‌وه، که‌شه‌پېدانی هه‌رېمی، په‌یوه‌ندیه‌کان، وهرزش و هونه‌ره‌کان، بۆ مه‌به‌سته‌کانی یاسادانان وه‌ک *Road Vehicle Standards Act 2018* (یاسای ستاندارده‌کانی ئوټومبیلې رېگاوېان 2018)
- کومیسېونی هه‌لبژاردنه‌کانی ئوسټرالیا، بۆ مه‌به‌سته‌کانی *Commonwealth Electoral Act 1918* (یاسای هه‌لبژاردنی کومونوئېلس 1918)
- نووسینگه‌ی ئاماری ئوسټرالیا، بۆ سامانی داتای ئاست یه‌کخراوی که‌س و ئاماری که‌شته نیوده‌وله‌تیه‌کانی که‌یشتن و رۆشتن له‌ ئوسټرالیاوه
- وه‌زاره‌تی پېشه‌سازي، زانست و سامانه‌کان، بۆ مه‌به‌سته‌کانی پلانه‌کانی ئیمتیازي پېشه‌سازي
- ده‌سه‌لاتی قرکه‌ر و دهرمانی قېتېرنه‌ری ئوسټرالیا، بۆ مه‌به‌سته‌کانی *Agricultural and Veterinary Chemicals (Administration) Act 1992* (یاسای کشتوکالې و ماده‌و کیمیاپه قېتېرنه‌ریه‌کان (به‌رپوه‌بردن) سالی 1992)
- کومیسېونی بازرگانی و وه‌به‌ره‌پېتانی ئوسټرالیاپی (Austrade)، بۆ مه‌به‌سته‌ی یاسادانان وه‌ک *Australian Trade and Investment Commission Act 1985* (یاسای کومیسېونی بازرگانی و وه‌به‌ره‌پېتانی ئوسټرالیاپی 1985) و بۆ مه‌به‌سته‌ی په‌یوه‌ست به‌ بازرگانی نیوده‌وله‌تی و زنجیره‌کانی دابینکردن

خسته‌پروو بۆ ئه‌و چالاکیانه‌ی په‌یوه‌ستن به جېبه‌جېکرده‌وه

ئېمه زانیاری که‌سی ده‌خه‌ینه‌پروو بۆ ئاژانسه‌کانی جېبه‌جېکردن یان ئورگانه‌کانی (حکومه‌تی ئوسټرالیا، ولایه‌ت و هه‌رېم) و بیانی که‌ به‌شپوه‌یه‌کی ماقولانه پېویسته بۆ چالاکی په‌یوه‌ندیدار به جېبه‌جېکردنی ته‌نجامدراو له‌لایه‌ن یان له‌بری ئورگانیکي جېبه‌جېکردنی خومالیپه‌وه، که‌ خو‌پاراستن، دوزینه‌وه، لیکولپه‌وه و لپېچپه‌وه یان سزادان بۆ که‌تنیکي تاوانکاری له‌خو ده‌گرېت. چالاکیه‌کانی په‌یوه‌ست به جېبه‌جېکردن که‌ یارمه‌تیدانی ئاماده‌کاری بۆ، یان به‌رپوه‌بردن، کار راپه‌راندنی پېش هه‌ر دادگایه‌ک یان دادگای تایبته به‌ناکوکیه‌کان (له‌وانه‌ش کار راپه‌راندنی لیکوله‌ری دادوه‌ری).

خسته‌پروو بۆ ده‌سه‌لاته یاسایه‌کان و به‌رپوه‌بری ئوفیسه‌کان

- ئېمه زانیاری که‌سی ده‌خه‌ینه‌پروو بۆ ئورگانه‌کانی وه‌ک:
- لیکوله‌ری کومونوئېلس
- کومیساری نووسینگه‌ی زانیاری ئوسټرالی
- فه‌رمانگه‌ی وردبینی نیشتمانی ئوسټرالی
- کومیسېونی مافی مروقی ئوسټرالی
- لیکوله‌ری کاری دادپه‌روه‌رانه
- پلانی ناساندنی ماده‌و کیمیاپه پېشه‌سازیه‌کانی ئوسټرالیا

خسته‌پرووه‌کانی په‌یوه‌ست به ته‌ندروستی و سه‌لامه‌تی

زانیاریه‌ که‌سیه‌کانی تۆ له‌وانه‌یه‌ بدېرته ئاژانسه‌کان ته‌ندروستی حکومه‌تی و دابینکه‌رانی پزیشکی له‌ په‌یوه‌ندی به‌ په‌چاوکردنی فیزا و به‌رپوه‌بردنی مه‌ترسیه‌کانی ته‌ندروستی گشتی.

هه‌روه‌ها په‌نگه زانیاریه‌ که‌سیه‌کانی تۆش بدېرته ئاژانسه‌کانی جېبه‌جېکردنی یاسای ئوسټرالی یان خزمه‌ت‌گوزاریه‌ فریاگوزاریه‌کان که‌ خسته‌پرووه‌که پېویسته بۆ که‌مه‌کردنه‌وه یان رېگری له‌ هه‌ره‌شه‌یه‌کی جدی له‌سهر ژبان، ته‌ندروستی یان سه‌لامه‌تی هه‌ر تاکیک، یان بۆ ته‌ندروستی گشتی یان سه‌لامه‌تی.

خسته‌پروو - ئه‌وانیتر

به‌شپوه‌یه‌کی گشتی، په‌نگه وه‌زاره‌ت زانیاری که‌سایه‌تی بخاته‌پروو بۆ کومه‌تیک له‌ ئورگانه‌کان به‌پېی یاسای تایبه‌تمه‌ندیتی، ئه‌مانه ته‌گرېته‌خو:

- ئاژانس و ئورگانه‌کانی په‌روه‌رده و کار له‌ په‌یوه‌ندی به‌ ته‌نجامدانی راهیتان یان خویندن له‌ ئوسټرالیا
- خاوه‌نکار یان دابینکه‌ری کار سه‌بارت به‌ دۆخی کۆچکردن، مافی کارکردن و پېشکه‌شکارانی خزمه‌ت‌گوزاری گرېبه‌ستکراو، ئه‌وانه‌ش که‌ له‌ ژېر به‌رنامه‌ی نیشه‌جېکردنی مروی، به‌رنامه‌ی ئاراسته‌کردنی کولتوری ئوسټرالیا و پروگرامی رېره‌وی یارمه‌تیده‌ر
- کومیساری بالای نه‌توه‌یه‌که‌رتوه‌کان بۆ په‌نابه‌ران
- کومه‌لگاکانی خاچی سووری ئوسټرالی و نیوده‌وله‌تی
- چاکسازیه‌کانی ولایه‌ت و هه‌رېم بۆ ئاسانکاری گواسته‌وه و پشتراستکردنه‌وه دۆخی کۆچبه‌ری
- ئاژانس و رېکخراوه‌کانی خو‌شگوزهرانی مندالانی ولایه‌ت و هه‌رېم
- بایو‌زخانه‌کانی تر، کومیسېونه‌ بالاکان و کونسولخانه‌کان
- ئاژانسه‌کان و لایه‌نی سیپه‌می گرېبه‌ستکراو و ئورگانه‌کانی توژینه‌وه به‌ مه‌به‌سته‌کانی توژینه‌وه، لیکولپه‌وه و شیکاری بۆ په‌ره‌پېدانی سیاست و/ یان به‌رنامه و/ یان چاکترکردن
- ئاژانسه‌کانی حکومه‌تی ئوسټرالی، رېکخراوه‌کان و ئه‌و رېکخراوه‌ نیو نیوده‌وله‌تیانه‌ی که‌ رۆلی رځځښتان هه‌یه له‌ پروداهه نیوده‌وله‌تیه‌ سه‌ره‌کیه‌کان وه‌ک یاریه وه‌رزشیه‌ سه‌ره‌کیه‌کان و سه‌رانی نیوده‌وله‌تی کۆپونه‌وه‌کانی ولایه‌ت
- نه‌دامانی په‌رله‌مانی فیدرالی و ولایه‌ت و ناوچه، ته‌نجومه‌نه‌کانی حکومه‌تی ناوخو، رېکخراوه‌کان و به‌رپرسانی حکومه‌ت که‌ رۆلپان هه‌یه له‌ هاوولاتیپوون، و خه‌لات و بۆنه په‌یوه‌ندیداره‌کان و پېشوازیکردن به‌ شپوه‌یه‌کی فه‌رمی له‌ هاوالاتیانی نو.

ده‌توانیت په‌یوه‌ندی بکه‌یت به Global Service Centre (GSC) (سه‌ننه‌ری خزمه‌ت‌گوزاری جیهانی (GSC)) له دوو‌شه‌ممه تا هه‌ینی له 9 ی به‌یانی تا 5 ی ئیواره به کاتی ناوخویی خۆتان. GSC که‌مان له پۆژانی پشووی نیشتمانی ئوسترالیا داخراوه. له ئوسترالیا په‌یوه‌ندی بکه به 131881 له دهره‌وه‌ی ئوسترالیا په‌یوه‌ندی بکه به +61 2 6196 0196

هیل

لایپه‌چینه‌وه‌ی

گشتی

- نه‌دامانی پیشه‌سازی به مه‌به‌ستی پێگه‌نده‌دان یان مامه‌له‌کردنی هاورده‌کردنی کالای قاچاغ بۆ ئوسترالیا
- ئاژانسی نیشتمانی به‌پێوه‌بردنی فریاکه‌وتن.

خستنه‌پوو له‌سهر تۆماره به‌رده‌سته‌کان بۆ گشتی

وه‌زاره‌ت چه‌ندین تۆمار ده‌پاریزێت بۆ زانیاری گشتی که له‌وانه‌یه زانیاری که‌سی له‌خۆ بگرێت. که ئه‌مانه ده‌گرێته‌وه، به‌لام سنوورداری نییه به:

- تۆماری گشتی پالیشتیکاره په‌سه‌ندکاره‌کان
- تۆماری خاوه‌نکاری قه‌ده‌غه‌کراو
- تۆماری بریکاره‌کانی کۆچه‌ری
- تۆماری پێککه‌وته‌نه‌کانی کار
- تۆماری دیاری و سووده‌کان
- تۆماره‌کانی ئاشکراکردنی ئازادی زانیاری FOI

خستنه‌پوو بۆ وه‌رگرانی دهره‌وه‌ی ولات

به‌هۆی سروشتی ئه‌رك و چالاکیه‌کانیه‌وه، له‌وانه‌یه هه‌روه‌ها وه‌زاره‌ت زانیاری که‌سی بۆ وه‌رگرانی دهره‌وه‌ی ولات ئاشکرا بکات.

له زۆربه‌ی حاله‌ته‌کاندا خستنه‌پوو ده‌بێت بۆ به‌رپرسیانی ولاتی په‌سه‌ن/ له ولاتی په‌سه‌ننه‌وه یان له شوێنی نیشته‌جێبوونی ئاسایی (مه‌گه‌ر تۆ داوا‌ی پاراستنت کردبێت له دژی ئه‌و ولاتانه و چاوه‌پێی هه‌لسه‌نگاندنی ئه‌و داوا‌یانه‌ت بێت تا کۆتایی پێبێت). هه‌روه‌ها وه‌زاره‌ت زانیاری که‌سی ئاشکرا ده‌کات بۆ ولاتان یان ئه‌و پێکخراوانه‌ی که پێککه‌وتنیا‌ن هه‌یه له‌گه‌ڵ ئوسترالیا. له‌وانه به‌لام سنوورداری نیه به‌ شانشینی په‌کگرتوو، نیوزله‌ندا، که‌نه‌دا و ولایه‌ته‌یه‌کگرتوو‌ه‌کانی ئه‌مریکا، هه‌روه‌ها ئه‌و پێکخراوه ئێوده‌وله‌تیانه‌ی له‌ سه‌ره‌وه له‌ ژێر لیستی 'خستنه‌پوو - ئه‌وان ی تر' هاتوون.